

Proglas slovenskih demokratičnih strank

Zastopniki treh tradicionalnih slovenskih demokratičnih strank so se na slovenski narodni praznik 29. oktobra t.l. sestali v Rimu ter so zavzeli v imenu svojih strank načelno stališče odsedanjega diktatorskega režima Ljudske fronte v Sloveniji in Jugoslaviji.

Izjava, ki so jo podali, glasi:

"DEMOKRATIČNE POLITIČNE STRANKE V SLOVENIJI:

Slovenska ljudska stranka,
Jugoslovanska nacionalna stranka, odbor za Slovenijo,
Socialistična stranka Jugoslavije, odbor za Slovenijo,

ki so vodile vse politično in javno življenje slovenskega naroda od začetka tega stoletja, ko je narod dobil prve ustavne pravice, do današnjih dni, so tudi v dobi druge svetovne vojne pod okupacijo vodile narodno gibanje odpora.

V ta namen je bilo formirano v l. 1944 skupno politično predstavništvo "Narodni odbor za Slovenijo".

Dasi Narodni odbor za Slovenijo v domovini ni mogel izvesti svojega delavnega načrta, so zastopniki imenovanih strank odločili, naj ta odbor nadaljuje svoje delo tudi v emigraciji radi uspešnejšega skupnega napora za dosego v tej izjavi označenih ciljev.

Imenovane stranke ugotavljajo, da soglašajo v sledečem:

1./ Titov režim je totalitarren. Edina realna politična sila v tem režimu je komunistična partija, vse drugo, kar sodeluje v tem režimu pod firmo OF je brez pomena in brez vpliva ter je pritegnjeno samo zato, da bi se dalo režimu videz demokratičnosti.

Titov režim je prišel do oblasti samo s krvavim terorjem in s prevaro, da je nekako osvobodilno gibanje. Na oblasti se more vzdržati samo s svojo strankarsko vojsko, tajno in javno strankarsko policijo in svojimi posebnimi sodišči.

Kot totalitarno gibanje Titova politična tvorba ni sposobna, da bi se preobrazila v demokratično politično silo.

2./ Najvažnejša skupna naloga in dolžnost vseh demokratičnih strank je, delati za obnovo političnega in vsega javnega življenja na osnovah demokracije. V ta namen je treba:

- a) doseči stvarno spoštovanje osebne svobode,
- b) ljudstvo oprostiti strahu in zagamčiti osebno varnost,
- c) obnoviti svobodo besede, tiska, zborovanja in združevanja,
- d) upostaviti svobodo organiziranja in delovanja političnih strank,
- e) onemogočiti uporabo brutalne sile in orožja kot sredstva v strankarski borbi in tekmi,
- f) upostaviti neodvisna sodišča,
- g) depolitizirati in demobilizirati vojsko,
- h) ljudem, ki so se pred titovskim terorjem zatekli v gozdove ali odšli iz dežele kot politični emigranti,

omogočiti, da se lahko svobodno in brez strahu za svoje življenje vrnejo na svoje domove k rednemu delu in rednemu življenju.

3./ Vse tri stranke stoje na stališču kontinuitete kraljevine Jugoslavije; edine so pa tudi v tem, da se življenje v Jugoslaviji ne more nadaljevati na osnovah in samo z ustanovami, kakršne so obstojale ob času, ko so sovražne sile okupirale Jugoslavijo.

Vse tri stranke smatrajo, naj bo Jugoslavija federativna država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Strinjajo se v tem, da naj o obliki vladavine in o novem državnem ustroju svobodno odloči ljudstvo samo. Glasovanje oz. volitve naj se izvrše, čim bodo izpolnjeni predpogoji, navedeni pod točko 2. in bo dana gotovost, da bo vsak državlján glasoval svobodno in brez strahu. Glasovanje ali volitve naj vodijo nepristranski organi, ki bodo predstavljali jamstvo za glasovalno svobodo.

4./ Podpisane stranke odklanjajo vsako sodelovanje in tudi vsako razpravljanje ali dogovarjanje z OF ali z AVNOJ-em, ker vidijo v teh dveh organizacijah totalitarne politične tvorbe z delavnimi metodami fašističnega značaja. Pripravljene pa so stopiti v razgovore s komunistično partijo.

5./ Smatramo, da je v prvi vrsti dolžnost Slovencev samih, da z lastnimi silami izvojujemo politično obnovo demokratičnega življenja in izvedemo potrebne socialne reforme v Sloveniji. Čutimo pa se opravičene, da upamo tudi na moralno in stvarno pomoč velikih demokratičnih zavezniskih sil.

6./ N.O. bo vzdrževal stalne in najtesnejše stike z demokratičnimi predstavniki srbskega in hrvatskega naroda pri delu za preosnovo, konsolidacijo in demokratizacijo Jugoslavije.

Za Slovensko ljudsko stranko:	Za Jugoslov.nac.stranko,
Dr. Miha Krek, predsednik	odbor za Slovenijo:
Dr. Franc Bajlec, tajnik	Pavel Pestotnik, predsednik
	Dr. Marijan Zajc, tajnik

Za Socialistično stranko Jugoslavije:
Dr. Živko Topalović, predsednik
Dr. Celestin Jelenec, član odbora.

Na narodni praznik, 29. oktobra 1945.

Komentar polkovnika Stevensa

15. t.m. je v londonskem radiju govoril polkovnik Stevens in dejal, da sta si osebnosti Trumana in Attleeja slični po svojem miru in preprostosti svojih zamisli in svojem naravnem razumu, tako kot sta Roosevelt in Churchill bila dvojčka po svojem sijajnem razumu, po svoji večkrat preroški daljnovidnosti in po vztrajnosti, s katero sta snovala in izpolnjevala svoje načrte. Polkovnik je nadaljeval:

"Igra političnih sil v enem in usoda v drugem slučaju sta pripeljali na oblast ta dva moža v trenutku, ko oblast malaga tako velike dolžnosti kot v vojnem času. Narava vprašanj, ki jih je treba rešiti, je zelo različna. In mogoče je boljše, da je ta naloga zadelo dva moža, ki v resnici predstavljata množice svojih držav, kot pa da bi bila zaupna kakim izjemnim osebnostim, pri katerih se jasnovidnost večkrat meša z nepotrpežljivostjo, naglica in globina daljnovidnosti s preziranjem neobhodno potrebnega sodelovanja.

Danes stojimo pred pričetkom globoke in temeljite revolucije v človeški družbi. V primeri s to so družabne revolucije kot v Franciji l. 1789 in v Rusiji l. 1917, politične l. 1948 v različnih državah Evrope, gospodarske, ki so sledile iznajdbi parnih strojev, elektrike in eksplozivnega motorja, - samo omejenega značaja. Atom-ska energija ne bo spremenila samo načina bojevanja, ampak bo nje-ne temeljne zamisli nadomestila z drugimi, ki se danes šele začnu-jejo."

Polkovnik Stevens je nadaljeval: "Obstali bosta samo dva nasprotni in temeljni načeli: mednarodno sodelovanje ali popolno uničenje. Od izbire med temi dvema načeli bo odvisno, ali bodo velika mesta še mogla obstojati ali pa se bo velika večina ljudi morala prilagoditi življenju pod zemljo, to je, človeška družba se bo mora-la podati na pot počasnega zamiranja.

Brzino, s katero se je v preteklosti razvijala uporaba e-lektrike, letala, radija, - je nadaljeval polkovnik Stevens, - bo verjetno prekosil ritem sprememb, ki bodo sledile odkritju atomske energije. Danes ni veleuma, ki bi mogel uganiti, kake oblike bo prev-zel novi svet. Vendar pa drži, da bi ljudje, ki bodo morali veliko trpeti ali pa bodo izredno srečni samo zaradi dejstva, da so se ro-dili v tej dobi, morali pričeti vsaj resno in trezno premišljevat, o načinih, ki bi v sedanjem razdobju neuravnovešenosti bili bolj pri-merni, da bi se rešili grozečih nevarnosti.

Truman in Attlee sta pričela graditi nasip. Če je res, da bo ta jez zgrajen na trdnih temeljih, ga bo mogoče dvigniti tako vi-soko, da ga ne bodo mogla zrušiti ne sumničenja, ne narodnostne mr-znje in ne strah. Dva navadna zidarja sta položila prvi kamen za to delo, pri katerem pa bodo morale sodelovati množice, če hočemo, da bo srečno končano."

ATOMSKA BOMBA NAJ NE SLUŽI "RE-AKCIJI"! - Kakor poroča "British Morning News" v svoji prvi številki, je Aleksej Sokolov napisal v New Timesu članek, v katerem protestira proti temu, da bi uporabljali atom-sko bombo kot sredstvo za politično nadoblast. Tako-le pravi: "Atomska bomba služi kot znak za reakcijo povsodi, kjerkoli je začela agita-cijo za novo križarsko vojsko proti Sovjetski zvezi. Reakcija skuša iz-rabiti vsako težavo in dajati izzi-valne izjave o neizogibni vojni med anglo-saksonskimi deželami in Sov-jetsko zvezo. Sovjetska javnost skrb-no zasleduje vse politične smeri, ki nastajajo. Pozivanja na novo vojno ne grede mimo neopažena, kakor tudi ne želja, združiti politiko moči in oboroževanja z napol odkritosrčno željo po sodelovanju. V teh dveh dej-stvih je najti vzroke za pojave, kot je poskus ohraniti vojaško moč Nem-cije in Japonske in vzdrževanje pro-padlih reakcionarnih klik na Balkanu ter načrt za ustvaritev zapadnega bloka."

OBOROŽEN ODPOR V BOSNI. - Bri-tish Morning News piše v svoji prvi številki 20. t. m., da je mar-šal Tito preteklo soboto na tis-kovni konferenci izjavil, da so ustaške tolpe po svojem porazu zbežale v gozdove in ustvarile majhne skupine, ki jih imenujejo "Križarje" in da vršijo "živalske zločine" po pretvezo verskih vzro-kov ter da napadajo posamezne vo-ditelje narodne fronte in tako u-stvarjajo nevarnost za prebivalce v oddaljenih krajih. V Bosni na-stopajo skupaj z gen. Mihajlovičem. Tito pravi, da te tolpe ne pred-stavljajo resnega gibanja in da jih bodo vojaške oblasti tekom te zime iztrebile. Dalje je Tito re-kel, da je jugoslov. vlada ponov-no zaprosila zaveznike, naj izro-čijo hrvaškega Quislinga poglav-nika Anteja Pavelića, o katerem je uradno izvedela, da je v bliži-ni Celovca na Koroškem.

SOVJETI ZADRŽALI BRITANSKEGA POLKOVNIKA. - British Morning News objavlja v svoji drugi številki to-

le vest: New Times,glasilo sovjetske strokovne zveze je pisal pretekli ponedeljek, da so ruske čete v Berlinu 26.oktobra t.l. zadržale nekega brit.polkovnika in ameriškega brigadnega generala za nekaj ur. Nadalje piše, da je brit.voj.policija v Berlinu v novembru zaprla 200 špekulantov in da ni bilo med njimi niti enega Rusa, marveč precej Britancev.

GENERAL MORGAN NA OBISKU MORGANOVE CRTE. - Vrhovni zavezniški poveljnik sredozemskega področja generalni poročnik sir W.D.Morgan je bil te dni na nadzorstvenem obisku po Julijski krajini in se je dalje časa zadržal pri razmejitveni - takozvani "Morganovi" - črti, ki deli Julijsko krajino, ki jo imajo zasedeno Anglo-ameriške čete od onega dela pod Jugoslovani. - General Morgan je šel nato v Kobarid, kjer se je srečal z nekim italijanskim častnikom, ki se je boril v prejšnji vojni v znani bitki, ki se je vršila v bližini. Italijanski častnik mu je razložil strategijo armad, ki so si stale tu nasproti in general Morgan mu je stavljajl z ozirom na to mnoga vprašanja. - Najvišji zavezniški poveljnik je nato obiskal Trst.

PAPEŽEV KORAK PRI ITALIJANSKI VLADI. - V zvezi s poročilom predsednika Parrija na seji min. sveta o papeževem posredovanju pri italijanski vladi, naj ne izvršijo smrtnih obsodb, izrečenih iz političnih razlogov, je izvedela agencija "Ansa" pri vatikanskih krogih, da se nanaša glas sv.očeta na obsodbe, izrečene v trenutkih posebnega javnega razburjenja. - Isti krogi pripominjajo, da je sv.oče tudi v preteklosti večkrat posredoval pri republikanski fašistični vladi in pri nemških vojaških oblasteh, da bi dosegel spremembo smrtnih obsodb; toda ti koraki, ki jih je, kakor sedanjega, narekoval duh čiste ljubezni, niso dosegli zaželenega uspeha niti takrat, kadar je šlo za duhovnike, kakor v primeru don Giuseppe-a Morosinija.

PREMESTITEV NEMŠKIH INDUSTRIJSKIH NAPRAV V SOVJETSKO ZVEZO. - Glavni stan ameriških sil v Evropi je naznanil, da bodo na podlagi dogovora med zahodnimi zavezniki uporabili za plačilo vojne škode 14 najbolj važnih nemških industrijskih obratov, med katerimi so Kruppove tovarne v Essenu, največje ladjedelnice v Hamburgu in velika tovarna strojev in orodja v Disseldorfu. Od teh obratov je 9 na britanskem področju in tri na ameriškem področju. Vsi ti obrati so bili vključeni v tajnem imeniku, ki je vseboval 40 obratov, ki jih je zahtevala Sovjetska zveza na račun vojne škode. Za tovarne, ki so na ameriškem področju, so že izvršili vse priprave za prevoz in so se pri tem poslužili nemških delavcev. Predvidevajo, da bodo v kratkem vse priprave končane za prevoz vseh 14 tovarn v Sovjetsko zvezo.

NEKI ANGLIKANSKI ČASNIK je napadel Cerkev, češ, da so bili Hitler, Musolini ter drugi sovražniki Združenih narodov katoličani. Maršal Pétain je bil katoličan in o generalu Weygandu je izjavil Clemenceau, da je obdana od raznih duhovnikov. - Osservatore Romano je na to odgovoril, da Musolini, Hitler in drugi niso bili to, kar so bili zato, ker so bili katoličani, ampak zato in toliko, kolikor so se odpovedali katolištvu. Če očitajo maršalu Pétainu, da je katoličan, bi isto lahko storili generalu de Gaulle-u. Če je bil Götels katoličan, pa Quisling ni bil. Isti občitek, ki ga je Clemenceau naprtil Pétainu, bi lahko navedel tudi za zavezniškega vojskovodja prve svetovne vojne maršala Focha.

UMRLI SO: Horvat Marija, Lj.; Terezija Rožić, roj.Pretnar, Jesenice.

VSAK BEGUNEC naj, ako še ni, prebere spis "Vrsta dejstev za razumevanje sedanjega stanja v Sloveniji". Dobite ga v naši upravi za ceno 30 grošev.